

DIAGNOSI DELS RECURSOS D'INTERVENCIÓ EN LES VIOLÈNCIES SEXUALS CONTRA LES DONES A BARCELONA

Resumen

Barcelona, febrer de 2019

COORDINACIÓ I EDICIÓ: Sònia Ricondo García / TREBALL DE CAMP: Sònia Ricondo García / CAMPANYA PREVENTIVA I DE DIFUSIÓ DEL PROJECTE: Inés Jiménez
www.cosasdelai.com / DIRECCIÓ I SUPERVISIÓ DE L'INFORME: Cris Guerrero Vila, Marta Álvarez Feijo, María González García, Xavier Ferrer Pérez

Un projecte de

Finançat per l'Ajuntament de Barcelona sota la direcció de la regidoria de FEMINISMES i LGTBI

A la ciutat de Barcelona existeixen diferents recursos municipals, entitats especialitzades, com la nostra, i associacions de dones i feministes que treballen des de fa anys les violències sexuals (en endavant VS). Entenem que es de gran importància la visibilització de tots els signes de VS que estan “naturalitzats o normalitzats” tan dins de la relació de parella com en altres contextos, facilitant la prevenció, la recuperació i la denúncia social de les VS. Rau aquí doncs la importància de la realització d’un estudi per recollir informació detallada sobre tots els recursos existents i en funcionament a la ciutat de Barcelona, que configuren la xarxa d’atenció a l’àmbit de les agressions i abusos sexuals. A continuació, es descriu la metodologia duta a terme per la realització d’aquest estudi i les principals necessitats detectades en l’abordatge integral de les VS.

Metodologia i estructura de l’estudi

La metodologia emprada en l’estudi es centra en entrevistes individuals a cada servei implicat en l’atenció de les VS. La visita *in situ* a cada servei, institució o entitat, ha esdevingut clau per a conèixer el seu funcionament i la seva tasca en relació a les VS.

Les entrevistes són sessions que s’han gravat en suport àudio (aquelles persones que van prestar la seva autorització i van signar el consentiment informat) per tal de facilitar el recull de dades, opinions i experiències. Posteriorment, amb el recull i el buidatge de les entrevistes, s’ha elaborat aquest informe que pretén aglutinar, amb l’explicació de les experiències de cada servei i entitat, les conclusions genèriques i específiques així com les propostes de millora respecte a la xarxa de recursos. Destacar que, les opinions i les afirmacions reflectides a l’informe són sempre reflexions disposades a ser objecte de debat i contradicció.

Així mateix, abans de la publicació de l’informe que subscrivim, el 22 de novembre del 2018, vàrem fer una sessió de contrast amb diverses professionals en l’àmbit de les violències sexuals, per tal que mostressin la seva opinió inicial respecte a les conclusions de l’estudi i generéssim un debat enriquidor abans de tancar la redacció de l’informe.

Necessitats detectades en l’abordatge integral de les violències sexuals

A tall de resum s’enumeren les conclusions generals quant a la detecció i la posterior intervenció en matèria de violències sexuals:

a) Mancances en la detecció de les VS:

- Manca de compromís polític públic per a dotar pressupostàriament les lleis i la regulació específica en matèria de VS.
- Insuficient consideració social i institucional de les VS.
- Protocol marc inexistent que genera una falta de circuit guiat, es tradueix en un recorregut confús i recursos dispersos.
- Necessitat de serveis i entitats no etiquetats de “violències sexuals” per a detectar millor l’existència de les que no són viscudes com a tals.
- Cal una reflexió sobre la segmentació (per edat, sexe, temàtica i finalitat) dels serveis i les entitats que treballen les VS.
- Manca unificar el concepte de VS.
- Dificultats per detectar les VS en l’àmbit de la parella o ex-parella, per raó de matrimonis forçats, mutilació genital femenina, tràfic d’éssers humans i en les adolescents.
- Manca de coordinació inicial: cal una via d’entrada i un dispositiu ràpid i d’exploració eficient que sigui positiu per a la derivació posterior corresponent.

- Cal unificar i/o coordinar bé la informació que es proporciona a la població.
- Convé desvincular els serveis i els recursos assistencials de la denúncia judicial o crear-ne recursos alternatius quan aquesta no existeix.

b) Mancances de la intervenció en les VS:

- Necessitat d'acompanyament i suport continu durant totes les fases del procés de recuperació.
- Absència d'especialització i formació en perspectiva de gènere i des d'un punt de vista multidisciplinari de tots/es els/les professionals.
- Manca de control d'eficàcia de professionals privats que atenen VS. El sector públic ha de donar exemple al respecte.
- Mantenir una persona de referència per a les víctimes al llarg del seu procés d'atenció.
- Carència de comunicació, coordinació i visió estratègica entre serveis i recursos.
- Incidir en la creació de recursos per adolescents i destinats a la reparació del dany de la víctima.
- Evitar la duplictat d'intervencions i la manca de referents durant el procés.
- Insuficiència de la mirada interseccional a tots els recursos.
- Revisar si calen centres referencials en els àmbits concrets, o si més aviat han d'expandir-se els coneixements d'especialització (sobretot, en l'àmbit de la salut).
- En l'àmbit judicial s'observa la carència de justícia restaurativa, dotar de protagonisme la veu de les víctimes i compensar els *tempus* judicials amb la temporalitat del procés de recuperació i les seves especificitats.
- Absència de flexibilitat als serveis: barreres invisibles (idioma, horaris...).
- Cal un abordatge final des de l'empoderament (inserció laboral, l'autoestima, recuperació de l'estabilitat social, etc.).

Propostes de millora en l'abordatge integral de les violències sexuals

A l'objecte de concloure l'informe, es presenten a continuació algunes de les accions i actuacions de millora per a l'abordatge de les VS a la ciutat de Barcelona exposades a la diagnosi final de l'estudi:

- Unificar criteris conceptuals i d'actuació vers les VS i ordenar la intervenció dels serveis que les abordin.
- Promoure als serveis d'atenció i recuperació de les VS la detecció de les múltiples manifestacions de VS, afavorint la intervenció des de l'exploració inicial profunda i fer les derivacions posteriors de manera més adient.
- Recollida de dades periòdica i anàlisi previ de dades a Barcelona i districtes per definir l'actuació dels serveis: un sistema de recull i d'anàlisi de dades de la incidència, prevalença, àmbits i formes en què es manifesten les VS per marcar una línia de treball.
- Elaborar un mapa de recursos de VS de la ciutat de Barcelona i desplegar una campanya informativa al respecte.
- Evitar la duplictat de serveis en la intervenció de les VS.
- Avançar en metodologies d'intervenció en l'atenció específica en funció de la diversitat funcional, els recursos econòmics, dones migrades, diversitat sexual, l'edat... sense caure en la victimització múltiple.
- Promoure la intervenció nocturna en matèria de VS per a detectar-ne més casos i atendre més ràpidament els existents.
- Flexibilitzar els serveis (tenint en compte la realitat de totes les usuàries) i així adequar el procés de recuperació a les necessitats de les mateixes.
- Promoure la mirada d'empoderament i recuperació integral als serveis (inserció laboral, habitatge, oci, treball en l'autoestima, formació ocupacional, etc).
- Incloure dins els serveis que puguin abastar-ho l'acompanyament a familiars, amics, parelles, companys i professionals que acompanyen a les dones que han patit VS.

